

Μένιος Σακελλαρόπουλος: Εχθρική χώρα απόλυτης ασυδοσίας για τους τυφλούς η Ελλάδα

Συνέντευξη στην Τζωρτζίνα Ντούτση

Η πρώτη μου επαφή με τα *Δεκατρία κεριά στο σκοτάδι*, το νέο -130- βιβλίο του δημοσιογράφου και συγγραφέα, Μένιου Σακελλαρόπουλου, ήταν όταν διάβασα -απνευστί- αυτήν τη νέα συγκλονιστική μυθιστορία του, βασισμένη σε αληθινά πρόσωπα, η οποία γίνεται το όχημά μας για ένα «ταξίδι στο φως»... Η δεύτερη επαφή μου με αυτό, ήταν όταν οι εκδόσεις Ψυχογιός μάς προσκάλεσαν σε ένα χαλαρό, δημοσιογραφικό γεύμα με το συγγραφέα, ένα ζεστό φθινοπωρινό μεσημέρι στην «καρδιά» της Αθήνας. Η αποκαλυπτική και συγκλονιστική κουβέντα μαζί του, κατά τη διάρκεια της οποίας τα συναίσθηματα διαδέχονταν το ένα το άλλο, «γέννησε» την ανάγκη μιας πιο λεπτομερούς συζήτησης μαζί του, για τα σημαντικά εκείνα βήματα που διένυσε με *Δεκατρία κεριά στο σκοτάδι*.

Στη συνέντευξη που ακολουθεί, ο Μένιος Σακελλαρόπουλος μάς μιλά για όσα πραγματεύεται στο νέο του βιβλίο, για τα προβλήματα που με μεγαλείο ψυχής αντιμετωπίζουν καθημερινά οι άνθρωποι με προβλήματα όρασης, το έργο του ΚΕΑΤ (Κέντρο Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών) στην Καλλιθέα, το γολγοθά των ελλήνων γιατρών στα δημόσια νοσοκομεία, το ρόλο

του Κράτους, αλλά και για το... ακριτικό μας Καστελόριζο...

Ένα πρόβλημα που αντιμετώπισατε με το μάτι και την όρασή σας, στάθηκε αφορμή και έμπνευση για το νέο σας βιβλίο με τίτλο *Δεκατρία κεριά στο σκοτάδι...*

«Η τύχη αδιανόητα σιωπηλή και αναπάντεχα εμφανιζόμενη, όπως ήταν ο πρόλογος του πρώτου μου επαγγελματικού κειμένου στο Έθνος πριν από 34 ολόκληρα χρόνια. Εδώ μιλάμε για ατυχία, που μου έδωσε ένα μεγάλο πρόβλημα κι ένα νέο βιβλίο, το 13ο στη σειρά.

»Μόλις είχε κυκλοφορήσει το προηγούμενο βιβλίο μου, *Το Σημάδι*, όταν ένα τρελό μικρόβιο στο μάτι –αδενοϊός– έκανε τεράστια ζημιά στους κερατοειδείς και δημιούργησε τύφλωση για δεκαεπτά ολόκληρες μέρες! Διαλυμένος από τη ζοφερή αυτή κατάσταση και καθηλωμένος και ανήμπορος σε έναν καναπέ, εμπνεύστηκα την ιστορία των δεκατριών κεριών στο σκοτάδι. Σκέφτηκα ότι χιλιάδες συνάνθρωποί μας είναι βυθισμένοι στο σκοτάδι και μάλιστα για πάντα, κι έτσι μου ήρθε στο μυαλό μια πολύ δυνατή ιστορία για έναν κόσμο που ήξερα μόνο επιδερμικά. Κι εκεί, μετά από μακρά έρευνα, ανακάλυψα ότι αυτός ο κόσμος των τυφλών είναι συγκλονιστικός. Χρειάζεται τεράστια δύναμη ψυχής για να τα καταφέρει κανείς, ειδικά σε μια χώρα που είναι εχθρική σε τέτοιες καταστάσεις και μόνο τη... Σπιναλόγκα δεν άνοιξε για να απομονώσει τους ανθρώπους με τέτοια ή ανάλογα προβλήματα.

»Ήταν ένα ταξίδι που με χάραξε για πάντα και προσπάθησα να το αποτυπώσω όσο το δυνατόν πιο πιστά. Συνάντησα πολλούς ανθρώπους βυθισμένους στο σκοτάδι, εκ γενετής τυφλούς και νεοτυφλοθέντες. Και οι δύο κατηγορίες υποφέρουν πολύ. Οι πρώτοι –οι εκ γενετής– δεν έχουν δει ποτέ το φως του ήλιου, τη θάλασσα, τον ουρανό, το φεγγάρι, τα χρώματα, κι αυτό είναι συγκλονιστικό από μόνο του. Δεν έχουν δει το πρόσωπο της μητέρας που τους γέννησε, αυτό είναι σπαραγμός. Κι όμως η δύναμη της θέλησης τους κρατάει όρθιους. Η δεύτερη κατηγορία –νεοτυφλοθέντες– έχει επίσης τεράστιες δυσκολίες. Ένας άνθρωπος που χάνει το φως του, είναι σαν να χάνει το έδαφος κάτω από τα πόδια του. Διαλύεται ο κόσμος του, τόσο απλά. Κι οι δυσκολίες προσαρμογής είναι αδιανόητες, τόσες που ούτε που μπορεί να φανταστεί κανείς...».

Σήμερα λοιπόν κρατάμε στα χέρια μας το νέο συγγραφικό σας έργο, το οποίο θα χαρακτηρίζαμε ένα ταξίδι στο φως και ένα από τα λίγα βιβλία που αναφέρεται σε ανθρώπους με προβλήματα όρασης. Πώς προέκυψε ο τίτλος του βιβλίου και τι συναισθήματα και σκέψεις, επιθυμείτε να «γεννήσει» στους αναγνώστες που θα το διαβάσουν;

«Για να γραφτεί αυτό το βιβλίο –γροθιά στο δικό μου στομάχι πρώτα– ξεκίνησε μια τεράστια έρευνα που κράτησε μήνες και ήταν πολυεπίπεδη. Έγινα σχεδόν... βοηθός οφθαλμιάτρου, αφού επισκεπτόμουν για καιρό

νοσοκομεία συζητώντας με εξειδικευμένους γιατρούς μέχρι να καταλάβω τι σημαίνει μάτι και πώς δημιουργούνται τα προβλήματα. Ύστερα η έρευνα με οδήγησε στο Κέντρο Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών (ΚΕΑΤ) στην Καλλιθέα, εκεί που η εξαιρετική διοικήτρια, η κυρία Μπέττυ Λεωτσάκου, με έβαλε σε έναν εντελώς άγνωστο κόσμο που με συγκλόνισε. Είδα -και ακολούθησα σε ένα βαθμό- το πρόγραμμα εκπαίδευσης, τις καθημερινές δεξιότητες, τους άγνωστους δρόμους ενός τυφλού, τη δική τους γραφή, την τρομερά δύσκολη μέθοδο Μπράιγ. Γνώρισα ανθρώπους που με έβαλαν στο δικό τους κόσμο και μου έδειξαν τι σημαίνει ακριβώς μεγαλείο ψυχής.

»Έχοντας λοιπόν κατακλυστεί από πολύ έντονα συναισθήματα σε όλη αυτή τη διαδρομή, με ολοζώντανες παραστάσεις, δεν είχα παρά να δώσω στους αναγνώστες λεπτομέρειες αυτού του πολύ δύσκολου αλλά και υπέροχου κόσμου. Ήθελα να βγάλω προς τα έξω το δυνατό εσωτερικό φως αυτών των ξεχωριστών ανθρώπων. Ο κόσμος αγνοεί εντελώς τον κόσμο των τυφλών. Απλώς τους λυπάται και απομακρύνεται. Έτσι, η μόνη μου επιδίωξη ήταν να ρίξω φως σ' αυτή την τόσο ξεχωριστή κοινότητα με τον τρομερό εσωτερικό κόσμο. Όταν ξεκίνησα να γράφω, ήξερα ήδη τον τίτλο: *κεριά στο σκοτάδι*. Έβαλα και το δεκατρία γιατί είναι το 13ο μου και ήθελα να το τιμήσω».

Ως συγγραφέας, πάντοτε επιλέγετε να γνωρίσετε καταστάσεις δια ζώσης και να βιώσετε εμπειρίες, προτού τις μεταφέρετε στο χαρτί. Μιλήστε μας λοιπόν, για το δικό σας «ταξίδι» κατά τη διάρκεια της συγγραφής, για τα πρόσωπα και τα μέρη που συναντήσετε, σας ενέπνευσαν και σας συγκλόνισαν...

«Το πρόσωπο κλειδί στα *Δεκατρία κεριά στο σκοτάδι* είναι η Μάρθα, μια κοπέλα που στα 28 χρόνια της έχασε το φως της σε ένα επώδυνο χειρουργείο. Τη συνάντησα στη Θεσσαλονίκη και από εκείνη τη στιγμή άλλαξε για πάντα η ζωή μου! Εκείνη με δίδαξε μέσα από το απόλυτο σκοτάδι της ότι η ζωή είναι ευλογία και πρέπει να απολαμβάνεις την κάθε της στιγμή γιατί τίποτα δεν είναι δεδομένο. Η Μάρθα τα έχασε όλα σε μια μέρα, θα ζει για πάντα σε βαθιά νύχτα, και παρά τις τρομερές δυσκολίες, προσπαθεί να ζει φυσιολογικά και χαμογελάει συνεχώς. Έγινε καθηγήτρια και είναι πλημμυρισμένη στο φως επειδή έτσι είναι η ψυχή της.

»Σας αποκαλύπτω ότι ο κεντρικός ήρωας του βιβλίου, ο Αλέξανδρος Παυλής, πολιτικός μηχανικός που τυφλώνεται σε αυτοκινητιστικό ατύχημα στα 42 του χρόνια, είναι η Μάρθα. Αλλά και τα υπόλοιπα πρόσωπα του βιβλίου, όπως η Μαργαρίτα, είναι υπαρκτοί άνθρωποι τους οποίους γνώρισα στη διάρκεια της έρευνας. Αυτό έχει συμβεί στα περισσότερα από τα βιβλία μου. Προηγείται μια μεγάλη έρευνα, με σκοπό να ακολουθήσω τα χνάρια των ηρώων μου. Αυτό σημαίνει ότι για να δουλέψω ένα σενάριο, πρέπει να προηγηθεί μεγάλη και ενδελεχής έρευνα, όσοι μήνες κι αν χρειαστεί να περάσουν, όσος κόπος ή και πόνος ψυχής απαιτηθεί να καταθέσω. Είναι το δικό μου στίγμα. Έτσι βρέθηκα

σε δύσκολους χώρους: φυλακές (*Φεγγάρι από Πέτρα, Το Σημάδι*), ψυχιατρεία (*Η παγίδα των χρωμάτων*), χειρουργεία (*Μαύρο Φιλί*), δικαστήρια (*Ένοχες ζωές*), αστυνομικές διευθύνσεις –ως και τη Δίωξη Αρχαιοκαπηλίας για να γίνει ο Πορφυρός Κώδικας- νοσοκομεία, μοναστήρια, μιτάτα στον Ψηλορείτη (*Δυο μαύρα πουκάμισα*) ακόμα και τη Βουλή των Ελλήνων (*Η νύχτα της Λώρας*)».

Από τις επισκέψεις σας στις οφθαλμολογικές κλινικές των δημόσιων νοσοκομείων τι έχετε να σημειώσετε για τα μέσα με τα οποία οι έλληνες γιατροί καλούνται να αντιμετωπίσουν σοβαρά περιστατικά και να σώσουν ζωές;

«Η επαφή μου με τους γιατρούς στα δημόσια νοσοκομεία ήταν ένα ακόμα μάθημα ζωής. Με περίσσειμα ψυχής και κάτω από πολύ αντίξοες συνθήκες, αυτοί οι άνθρωποι δίνουν όλο τους το είναι, δουλεύοντας νυχθημερόν πολλές φορές. Κι όχι μόνο έχουν αστείες αμοιβές –πραγματικά για γέλια- αλλά κατηγορούνται για τα πάντα, ακόμα και για τις λακκούβες της χώρας ή την αუსτηρότητα του... ΔΝΤ! Κι όμως είναι καθημερινοί ήρωες που δίνουν τη ζωή τους για τον συνάνθρωπο. Και, τουλάχιστον από ανθρώπινης πλευράς, αξίζουν διαφορετικής αντιμετώπισης και απόλυτου σεβασμού από όλους μας».

Βρεθήκατε και στο ΚΕΑΤ, το Κέντρο Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών στην Καλλιθέα. Μιλήστε μας για το έργο του και σε ποιο βαθμό υποστηρίζεται από την Πολιτεία;

«Η γνωριμία μου με τους ανθρώπους του ΚΕΑΤ ήταν για μένα σαν να φοίτησα σε πανεπιστήμιο για χρόνια ολόκληρα! Αυτοί οι άνθρωποι δίνουν την ίδια τους τη ζωή για να στηρίξουν τον κόσμο του σκοταδιού και να τον πλημμυρίσουν με φως. Το να εκπαιδεύουν –σε όλα τα επίπεδα- μικρά παιδιά και να τα παραδίδουν με γνώσεις στην κοινωνία, είναι έργο ζωής, είναι για νόμπελ! Και το κάνουν αγόγγυστα, δίνοντας καθημερινά όλη την ψυχή τους.

»Το κράτος, ανάληγτο στις περισσότερες περιπτώσεις, ασχολείται ελάχιστα. Κι αν δεν υπήρχε η «τρέλα» αυτών των ανθρώπων, όλα θα είχαν τελειώσει από καιρό. Δεν είναι φιλανθρωπία να στηρίζεις αυτούς τους ανθρώπους. Είναι υποχρέωση του κράτους, της κοινωνίας μας. Τόσο απλά, τόσο ξεκάθαρα. Δεν μπορείς να ανοίγεις... Σπιναλόγκες (το ξαναλέω) και να πετάς τους ανθρώπους με προβλήματα, ούτε να τους σπρώχνεις στη ζητιανιά! Οι εποχές που οι τυφλοί έπαιζαν ακορντεόν και παρακαλούσαν για μια δραχμούλα στο τενεκεδάκι τους, έχουν περάσει ανεπιστρεπτί. Ντροπή μας! Α, και μια ακόμα ντροπή. Αν δεν βοηθήσει το κράτος, το παλιό ιστορικό κτίριο του ΚΕΑΤ, θα σωριαστεί στο έδαφος και τότε θα κλαίνε πολλοί...».

Οι άνθρωποι που αντιμετωπίζουν προβλήματα όρασης, κινητικά προβλήματα, κ.α., συνεχίζουν να νιώθουν αποκλεισμένοι από την κοινωνία, εγκαταλειμμένοι από το Κράτος; Συγκεκριμένα, από τη σημερινή

κυβέρνηση -στην οποία μάλιστα συναντάμε έναν υπουργό με προβλήματα όρασης- έχουμε δείγματα μεγαλύτερης ευαισθησίας, περισσότερης στήριξης για αυτούς τους συνανθρώπους μας;

«Μιλώντας με πολλούς ανθρώπους με το συγκεκριμένο πρόβλημα, σας λέω ξεκάθαρα ότι αισθάνονται αποκλεισμένοι από την κοινωνία. Ζουν σε μια εχθρική χώρα απόλυτης ασυδοσίας, όπου δεν μπορούν καλά-καλά να περπατήσουν στο δρόμο γιατί ο καθένας παρκάρει όπου γουστάρει! Τόσο ξεκάθαρα! Η μέριμνα προς αυτούς είναι στο κατώτατο σημείο, άρα δεν περιμένουν το παραμικρό, έστω κι αν ένας από τους υπουργούς της σημερινής κυβέρνησης ήταν από τους πρωτεργάτες στον ιστορικό ξεσηκωμό των τυφλών το 1976. Όχι ότι ευθύνεται ο ίδιος ο κύριος Κουρουμπλής για την αναληγσία του κράτους: το κράτος μας από μόνο του είναι ανάλγητο! Και, δυστυχώς, αυτοί που σφυρίζουν αδιάφορα πολλαπλασιάζονται γύρω μας...».

Γνωρίσατε ανθρώπους με αξεπέραστα προβλήματα, αλλά με τεράστια αποθέματα δύναμης και θέλησης για ζωή. Ανθρώπους που αποτελούν φωτεινό παράδειγμα για όλους τους υπόλοιπους. Τι είναι αυτό που θα θέλατε να υπογραμμίσετε, ποια τα συναισθήματα που βιώσατε εσείς ο ίδιος από το πρόσφατο συγγραφικό σας ταξίδι και πόσο σας άλλαξε ως άνθρωπο;

«Γνωρίζοντας ανθρώπους όπως η Μάρθα που έχασε το φως της στα 28 της χρόνια ή όπως ο Χάρης που δεν είδε ποτέ αλλά προσπαθεί να ζει όπως όλοι εμείς (!), αναθεώρησα πολλά πράγματα στη ζωή μου, αντιλαμβανόμενος ότι τίποτα δεν πρέπει να θεωρούμε αυτονόητο. Κάθε πρωί ανοίγω τα μάτια μου και λέω ευχαριστώ! Κάθε μέρα σκέφτομαι ότι υπάρχουν χιλιάδες άνθρωποι που υποφέρουν και που παλεύουν πραγματικά για μια μέρα ζωής. Όλο αυτό το ταξίδι σ' αυτό τον μαγικό κόσμο με έκανε καλύτερο άνθρωπο. Και, σκεπτόμενος τη Μάρθα, τον Χάρη, το KEAT, έχω πάψει να διαμαρτύρομαι για το παραμικρό. Ντρέπομαι!»

Στο τελευταίο μέρος του βιβλίου μάς ταξιδεύετε στο ακριτικό Καστελόριζο. Θα ήθελα να σταθώ στο σχόλιό σας μέσα στο βιβλίο που αναφέρει ότι αν η πατρίδα δεν το φροντίζει με πραγματικό ενδιαφέρον, ίσως σε λίγα χρόνια να έχουμε θέματα σοβαρά...

«Ο κεντρικός ήρωας του βιβλίου, ο Αλέξανδρος, για κάποιους λόγους καταλήγει στο Καστελόριζο. Φυσικά, όπως κάνω πάντα στη διάρκεια της έρευνας, ακολούθησα το χνάριά του και εκεί, σ' αυτή την εσχατιά της Ελλάδας. Αυτή η επίσκεψή μου με πλήγωσε, γιατί είδα σημάδια εγκατάλειψης που με φόβισαν. Οι άνθρωποι, για τις απλές καθημερινές τους ανάγκες, καταφεύγουν συχνότατα δίπλα στο Κας, την τουρκική πόλη. Εκεί θα πάνε για απλά ψώνια μέχρι και για επίσκεψη σε νοσοκομείο. Λογικό είναι: η πιο κοντινή ελληνική πόλη, η Ρόδος, απέχει πέντε ώρες (!), το Κας ούτε δεκαπέντε

λεπτά. Νιώθουν σαν να είναι σπίτι τους! Λέω λοιπόν ότι αν η Ελλάδα δεν σκύψει πάνω από το Καστελόριζο με αληθινό ενδιαφέρον, μπορεί να έχουμε θέματα κάποια στιγμή στο μέλλον. Δυστυχώς. Το Καστελόριζο θέλει όλη την ελληνική φροντίδα και κάτι παραπάνω. Για να νιώσουν οι άνθρωποι ότι η πατρίδα τους φροντίζει πραγματικά και δεν τους αφήνει στο έλεος του Θεού και του Αλλάχ...».

Μιλήστε μας για τη συνάντησή σας με απλούς ανθρώπους, «απέναντι» στο Κας...

«Οι «απέναντι» εκεί στο Κας αγαπούν πραγματικά τους ανθρώπους του Καστελόριζου, έχουν δεθεί μαζί τους, δημιουργούν κουμπαριές και αληθινές οικογενειακές σχέσεις. Γιατί ξέρουν κι οι δυο πλευρές το χιλιотραγουδισμένο... *εσύ Χριστό κι εγώ Αλλάχ, όμως κι οι δυο μας αχ και βαχ...* Εκεί δεν κάνουν κουμάντο οι πολιτικοί αλλά οι άνθρωποι. Ο Αχμέτ δεν έχει να χωρίσει τίποτα με το Γιώργο, ούτε ο Μανόλης με τον Οσμάν. Κι οι δυο παλεύουν για την επιβίωση. Η θάλασσα και οι καημοί τους ενώνουν. Κι είδα με τα μάτια μου Τούρκους να τα πίνουν με τους Έλληνες, να χαμογελάει ο ένας στον άλλο, να νιώθουν αδέρφια. Αυτό είναι το μεγαλείο των απλών ανθρώπων».

Πρόκειται το βιβλίο σας να κυκλοφορήσει σε κώδικα Μπράιγ, για τους ανθρώπους με προβλήματα όρασης;

«Το KEAT φρόντισε να βγει το βιβλίο σε γραφή Μπράιγ και να πάει στα χέρια τυφλών ανθρώπων. Μια κοπέλα από το KEAT, η Αιμιλία Πυλαρινού, ήρθε στην κεντρική παρουσίαση στην Αθήνα και διάβασε (!) αποσπάσματα με τη γραφή Μπράιγ. Ήταν το πιο δυνατό σημείο της εκδήλωσης, κάνοντας όλους τους παρευρισκόμενους να κλαίει και να αδυνατούν να συνέλθουν. Έκλαψα κι εγώ. Πολύ. Η Αιμιλία παρέδωσε ζωντανά ένα τρομερό μάθημα σε όλους μας. Ελπίζω ότι το ίδιο θα γίνει και σε άλλες πόλεις. Γιατί αυτό είναι μάθημα ζωής προς όλους. Κι αυτό είναι το βαθύ νόημα του βιβλίου. Η δύναμη της ψυχής...».

Έχετε σκεφτεί πού θα ταξιδέψετε τους αναγνώστες με το επόμενο -140-συγγραφικό σας έργο;

«Η έμπνευση με βρήκε λίγο πριν το τέλος των *κεριών*. Είναι πάλι μια βαθιά ανθρώπινη ιστορία, κομμάτι της ζωής, του καλύτερου συγγραφέα-σκηνοθέτη! Οπότε ερευνώ το θέμα, για να ξεκινήσω πάλι με έντονο φως. Αυτό που διώχνει το σκοτάδι της ψυχής...».

Λίγα λόγια για το βιβλίο

Στα σαράντα δύο του χρόνια ο Αλέξανδρος Παυλής, πολιτικός μηχανικός, βρίσκεται βυθισμένος στην απελπισία της αναδουλειάς και της ανασφάλειας. Αλλά τα μεγάλα του προβλήματα και η σοβαρή κρίση στη μακρόχρονη σχέση του

με την Άννα είναι ένα τίποτα μπροστά στο παιχνίδι της μοίρας, αφού από ένα σφοδρό αυτοκινητικό ατύχημα χάνει το φως του. Το σοκ είναι τεράστιο και το σκοτάδι του τον τραβάει στην αυτοκαταστροφή. Κι εκεί που πιστεύει ότι όλα έχουν τελειώσει γι' αυτόν, ανακαλύπτει έναν καινούργιο κόσμο, άγνωστο, δύσκολο αλλά και μαγικό. Η δασκάλα του στη γραφή Μπράιγ, η Μαργαρίτα, τυφλή εκ γενετής, τον βοηθάει να σταθεί στα πόδια του. Νιώθει να ξαναγεννιέται. Αλλά και στη νέα του ζωή τα εμπόδια είναι τεράστια. Πάλι η μοίρα σκηνοθετεί κάτι αδιανόητο. Κι εκεί πια θα μιλήσει η δύναμη της ψυχής.

Ένα συγκλονιστικό ταξίδι στον κόσμο του σκοταδιού, εκεί όπου το φως παίρνει μια νέα διάσταση. Μια ιστορία για τον θρίαμβο της ανθρώπινης θέλησης.